

رییس / سرپرست محترم دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی

سلام علیکم

این بخشنامه که بر اساس بندهای ۶، ۱۱، ۱۲، ۱۴ و ۱۶ ماده یک قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به منظور حفظ و ارتقاء سطح سلامت نیروی کار به عنوان یکی از معیارهای توسعه پایدار در کشور، افزایش دسترسی و پوشش عادلانه در زمینه مراقبت های سلامت شاغلین، انجام معاینات بدو استخدام و دوره ای شاغلین با کیفیت مناسب و هزینه اثربخشی قابل قبول، تدوین شده است به کلیه دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور و حوزه های تابعه به شرح ذیل برای اجراء ابلاغ می گردد. معاونت بهداشت موظف است بر حسن اجرای این بخشنامه نظارت نماید.

الف) اشخاص / مراکز مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی

- ۱- مراکز تخصصی طب کار که بر اساس آیین نامه تأسیس مرکز تخصصی طب کار پروانه بهره برداری از معاونت های درمان دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی دریافت کرده اند با ارائه پروانه مذکور به معاونت بهداشتی همان دانشگاه/دانشکده و دریافت کد و مجوز انجام معاینات سلامت شغلی، مجاز به انجام معاینات مذکور برای شاغلین در حوزه تعیین شده می باشند.
- ۲- کلیه پزشکان متخصص طب کار دارای مطب فعال پس از اخذ مجوز از معاونت های بهداشتی دانشگاه /دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی در حوزه تعیین شده می باشند.
- ۳- کلیه پزشکان متخصص طب کار شاغل در واحدهای کاری پس از اخذ مجوز از معاونت های بهداشتی دانشگاه /دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی در حداکثر ۴ واحد کاری در سال می باشند.
- ۴- کلیه پزشکان عمومی دارای مطب فعال، پس از اخذ مجوز از معاونت های بهداشتی دانشگاه /دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی، مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی در حوزه تعیین شده می باشند.
- ۵- کلیه پزشکان عمومی شاغل در واحدهای کاری، پس از اخذ مجوز از معاونت های بهداشتی دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی در حداکثر ۴ واحد کاری در سال می باشند.
- ۶- پزشکان دارای سایر مدارک تخصصی پزشکی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی نمی باشند.

ب) شرایط صدور مجوز معاینات سلامت شغلی

- ۷- صدور مجوز انجام معاینات شاغلین توسط پزشکان عمومی شاغل در واحد کاری (دارای قرارداد تمام وقت یا پاره وقت با واحدکاری) پس از بررسی مدارک در زمینه اشتغال پزشک در واحد کاری، مدرک تحصیلی، گواهی

بازآموزی طب کار و پروانه مطب و تأیید صلاحیت عمومی برای آن منطقه در معاونت بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی انجام خواهد گرفت.

تبصره: واحد کاری محلی است که شاغلین آن مشمول انجام معاینات شغلی باشند.

۸- صدور مجوز انجام معاینات شاغلین توسط پزشکان عمومی دارای مطب فعال پس از بررسی مدرک تحصیلی، گواهی بازآموزی طب کار و پروانه مطب و پروانه اشتغال پزشکی و تأیید صلاحیت عمومی برای آن منطقه در معاونت بهداشتی دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی انجام خواهد گرفت.

۹- کلیه پزشکان عمومی برای دریافت مجوز معاینات شاغلین باید حداقل ۲۵ امتیاز بازآموزی طب کار (معادل ۵ روز) را کسب نمایند. اعتبار گواهی های دوره های بازآموزی این بند حداکثر دو سال می باشد. پزشکان عمومی دارای گواهی MPH با گرایش بهداشت حرفه ای از این امر مستثنی هستند.

۱۰- به منظور ایجاد شرایط بهره مندی شاغلین از خدمات طب کار با کیفیت مناسب و پوشش عادلانه، در دانشگاه‌هایی که براساس تأیید هیئت رئیسه دانشگاه کمبود تعداد پزشک متخصص طب کار یا پزشک عمومی متقاضی واجد شرایط، نسبت به تعداد کارگاه / واحد های شغلی تحت پوشش وجود دارد، معاونت های بهداشتی می توانند در مراکز بهداشتی و درمانی دولتی اعم از شهری و روستایی که دارای متخصص طب کار و یا پزشک عمومی دارای حداقل ۲۵ امتیاز بازآموزی طب کار می باشند و از امکانات لازم برخوردارند، معاینات سلامت شغلی را فقط در کارگاه‌های زیر ۲۰ نفر شاغل و با تأیید معاونت بهداشت وزارت متبوع در کارگاه‌های تا ۵۰ نفر شاغل انجام دهند.

۱۱- صدور مجوز انجام معاینات شاغلین توسط متخصصین طب کار اعم از شاغل در واحد کاری یا دارای مطب فعال پس از درخواست فرد متقاضی، بررسی تأییدیه مدرک تحصیلی، پروانه مطب برای آن منطقه و یا اشتغال پزشک در واحد کاری و تأیید صلاحیت عمومی، توسط معاونت بهداشتی دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی انجام خواهد گرفت.

۱۲- مدت اعتبار مجوز پزشکان متخصص طب کار جهت انجام معاینات سلامت شغلی در مرکز تخصصی و مطب از تاریخ صدور پنج سال و مدت اعتبار مجوز پزشکان عمومی دارای امتیاز بازآموزی دو سال می‌باشد و بعد از آن در صورت درخواست متقاضی با توجه به ضوابط و مقررات و عملکرد مرکز/پزشک در مدت یاد شده مجدداً بررسی و در صورت وجود شرایط لازم، مجوز مربوطه قابل تمدید خواهد بود.

۱۳- انجام و تفسیر اسپرومتری و اودیومتری بر اساس ضوابط و مقررات معاونت درمان وزارت متبوع می باشد.

۱۴- مراکز تخصصی طب کار مجازند جهت انجام تست‌های پاراکلینیک از جمله اسپرومتری، ادیومتری، انواع رادیوگرافی، آزمایش‌های تشخیص طبی و نظایر آن که دارای شرایط و مجوزهای لازم هستند با واحدهای کاری قرارداد منعقد نمایند.

۱۵- متخصصین طب کار بدون تاسیس مرکز تخصصی و پزشکان عمومی، مجاز به عقد قرارداد انجام تست‌های پاراکلینیک نبوده و فقط مجاز به انجام اقدامات مجاز برای رشته تخصصی خود می‌باشند. پزشکان پاسخگوی

درخواست یا عدم درخواست خدمات پاراکلینیکی می باشند. ارجاع شاغلین از طرف پزشکان مجاز به انجام معاینات، تنها به مراکز و آزمایشگاههای دارای مجوز از وزارت بهداشت و درمان امکانپذیر است.

تبصره: معرفی آزمایشگاههای واجد صلاحیت، اعتباربخشی و نظارت بر فعالیت این آزمایشگاهها براساس دستورالعمل اجرایی انجام آزمایشات معاینات سلامت شغلی می باشند.

ج) سقف مجاز ارائه خدمات

۱۶- حداکثر سقف انجام معاینات توسط متخصصین طب کار ۷۰۰۰ و پزشکان عمومی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی ۵۰۰۰ نفر در سال می باشد. به منظور انجام معاینات با کیفیت استاندارد سقف تعداد معاینات برای یک پزشک نباید از ۵۰ نفر در روز و ۱۰۰۰ نفر در ماه تجاوز کند. مراکز تخصصی طب کار به شرطی که دارای حداقل دو پزشک عمومی باشند، حداکثر سقف انجام معاینات ۱۷۰۰۰ نفر در سال می باشد.

۱۷- بمنظور استفاده بهینه از منابع و سطح بندی خدمات سلامت شغلی کلیه واحدهای کاری دارای بیش از ۴۹۹ نفر شاغل مکلفند خدمات معاینات سلامت شغلی شاغلین خود را از متخصصین طب کار دریافت نمایند. در حوزههای معاونت بهداشتی که متخصص طب کار وجود ندارد یا سقف معاینات متخصصین طب کار حوزه مربوطه تکمیل شده باشد می توانند از پزشکان عمومی واجد شرایط استفاده نمایند. پزشکان متخصص طب کار می توانند حداکثر تا ۷۰٪ سقف مجاز معاینات خود را از کارگاههای مزبور تکمیل نمایند. در استانهایی که واحد کاری با جمعیت شاغلین بالای ۴۹۹ نفر به تعداد کافی وجود ندارد تعیین سالانه این سقف با پیشنهاد معاونت بهداشتی و تائید مرکز سلامت محیط و کار صورت می گیرد.

د) تکالیف و اختیارات

۱۸- کلیه پزشکانی که مسئولیت انجام معاینات شاغلین را در محل واحد کاری برعهده خواهند داشت موظفند نسبت به اعلام تعداد افراد تحت پوشش معاینات شاغلین، دوره زمانی انجام این معاینات و دوره زمانی انجام اقدامات پاراکلینیکی حداقل ۳ روز پیش از آغاز معاینات شاغلین به مرکز بهداشت شهرستان اقدام نمایند. ثبت اطلاعات معاینات موضوع این بخشنامه توسط متخصصین طب کار و سایر پزشکان دارای مجوز انجام معاینات سلامت شغلی در سامانه بازرسی مرکز سلامت محیط و کار الزامی است و خودداری از آن تخلف محسوب می گردد.

۱۹- پزشکانی که اقدام به انجام معاینات سلامت شغلی می نمایند مکلفند مواردی که نیازمند بهره مندی از خدمات سطح بالاتر می باشند را به سطوح تخصصی مربوطه بر اساس شرایط بیمار ارجاع دهند. بدیهی است در صورتی که شاغل به دلیل تماس های شغلی با عوامل زیان آور موجود در محیط کار دچار بیماری شده باشد جهت تعیین چگونگی شرایط تداوم فعالیت شغلی، ارجاع به متخصص طب کار نیز ضروری است.

۲۰- کلیه واحد های کاری مشمول این بخشنامه بایستی با توجه به مقتضیات و شرایط کار، قابلیت جسمی و روانی مورد نیاز افراد استخدامی خود را برای انجام معاینات بدو استخدام اعلام وجهت این افراد پرونده پزشکی مطابق مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل دهند.

۲۱- کلیه واحد های کاری مشمول این بخشنامه با همکاری پزشک مسئول معاینات سلامت شغلی بایستی گزارش نحوه انجام خدمات طب کار و آمار و اطلاعات مربوط به وضعیت سلامت شاغلین و عوامل زیان آور محیط کار را مطابق دستورالعمل ها در موعد مقرر تکمیل و به مرکز بهداشت شهرستان گزارش نمایند.

۲۲- معاونت های بهداشتی دانشکده ها یا دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی، موظفند براساس سیاست های وزارت متبوع نسبت به برنامه ریزی، نظارت و ارزشیابی فرایندهای مراقبت های سلامت شاغلین در حوزه تحت پوشش خود اقدام لازم به عمل آورده و گزارش آن و نیز گزارش از نحوه صدور مجوزها و وضعیت عرضه و بهره مندی از خدمات را مطابق دستورالعمل های وزارت متبوع تکمیل و هر شش ماه یک بار به مرکز سلامت محیط و کار اعلام نمایند.

۲۳- معاونت های بهداشتی دانشگاه های علوم پزشکی مکلفند اقدامات زیر را انجام دهند:

الف - با همکاری معاونت آموزشی دانشگاه های علوم پزشکی، نسبت به برگزاری دوره های بازآموزی طب کار برای کلیه پزشکان عمومی متقاضی واجد شرایط جهت انجام معاینات شاغلین اقدام نمایند.
ب- جمع آوری اطلاعات لازم را از ارائه دهندگان خدمات طب کار که در آن نحوه انجام معاینات شاغلین، کیفیت و کمیت ارائه خدمات و شرایط دسترسی و بهره مندی نیروی کار از خدمات فوق مشخص شده باشد.

ج- جمع آوری اطلاعات کارگاه / واحد شغلی و شاغلین و وضعیت سلامت آنها

د - به کارگیری فرایندهای توجیهی، آموزشی و ابزار قانونی و حقوقی مورد نیاز برای تبعیت واحدهای متخلف از قوانین و مقررات بهداشت حرفه ای و طب کار .

ه- اعمال مدیریت به منظور ایجاد شرایط صدور مجوزها به صورت تسهیل شده برای ورود تمامی افراد صاحب صلاحیت به حوزه خدمات طب کار با هدف ایجاد پوشش صد در صد خدمات با کیفیت مناسب .

و - ایجاد ساختار و امکانات ارزیابی خطاهای ارائه خدمات طب کار و ارائه آموزش های توجیهی موردی و گروهی به ارائه دهندگان خدمات

ز- برخورد قانونی در صورت تخلفی از موارد مندرج در بخشنامه

۲۴- معاونت بهداشتی دانشگاه و مرکز بهداشت شهرستان می توانند با وقوع یکی از شرایط ذیل کارفرمایان را علاوه بر ارایه خدمات جاری، ملزم به بکارگیری خدمات تکمیلی و نیروهای متخصص طب کار و بهداشت حرفه ای نمایند:

الف- وجود کارگاه / واحد شغلی دارای عوامل خطر با تأثیرگذاری منفی بالا بر روی سلامت در یک یا چند بخش از آن براساس گزارش های سامانه جامع اطلاعات مرکز سلامت محیط و کار

ب- میزان بروز و شیوع بیماری های شغلی بالاتر از حد انتظار یا به علت ناشناخته در یک یا چند بخش از یک کارگاه / واحد شغلی

شماره ۱۸۷ / ۱۳۹۲
تاریخ ۲۱ / ۱۱ / ۱۳۹۲
پست

ه) تخلفات

۲۵- اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع بخشنامه حق انتشار آگهی تبلیغاتی که موجب گمراهی و فریب مردم شود و درج عناوین مجعول و خلاف واقع بر روی تابلو، سربرگ و یا طرق دیگر را ندارند و در صورت مشاهده، معاونت‌های بهداشتی مکلفند نسبت به معرفی متخلف به مراجع قضایی اقدام نمایند. استفاده از عناوین گمراه کننده از جمله مرکز، واحد، بخش، کلینیک، درمانگاه، شرکت و غیره توسط کلیه پزشکان (متخصصین طب کار و پزشکان عمومی) دارای مطب فعال و شاغل در واحد کاری در زمینه معاینات سلامت شغلی از مصادیق تخلف محسوب می‌گردد.

۲۶- در صورت تخلف مراکز تخصصی طب کار، متخصصین و پزشکان عمومی فعال در زمینه معاینات سلامت شغلی از ضوابط و مقررات و مفاد این بخشنامه پس از سه نوبت تذکر کتبی با فواصل حداقل یک ماهه و عدم اصلاح، موضوع در کمیته ای مرکب از معاون بهداشتی دانشگاه، کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای، یک نفر متخصص طب کار با معرفی مرکز سلامت محیط و کار، رئیس بازرسی و رسیدگی به شکایات دانشگاه و رئیس دفتر حقوقی دانشگاه بررسی و در صورت لزوم با تشخیص اکثریت اعضاء کمیته مذکور مجوز انجام معاینات سلامت شغلی آن ها بصورت موقت یا دائم ابطال می گردد و صدور مجدد آن در صورت ابطال دائم، باید با نظر کمیته فوق و طی مراحل قانونی صورت پذیرد.

این بخشنامه مشتمل بر ۲۶ بند در تاریخ ۲۶/۱۱/۹۲ به دانشگاههای علوم پزشکی سراسر کشور ابلاغ گردیده و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد و دستور العمل اجرایی آن توسط معاونت بهداشت وزارت متبوع تهیه و ابلاغ خواهد شد.

دکتر محمدحسن طریقت منفرد

وزیر

تعمیر حسره نظر در صورت
بند ۹
رونوشت

- ✓ جناب آقای دکتر عین اللهی معاون محترم آموزشی جهت اطلاع و صدور دستور اجرای بند ۲۳-الف به معاونت های آموزشی دانشگاههای علوم پزشکی
- ✓ سرکار خانم دکتر رخشانی معاون محترم بهداشت جهت اطلاع و تهیه دستور العمل اجرایی
- ✓ جناب آقای دکتر امامی رضوی معاون محترم درمان جهت اطلاع

۱۳۹۲/۱/۲۷

مدیر کل	معاون دفتر	ویراستار	معاون / واحد پاراف کننده
			دکتر رخشانی معاون بهداشت

وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی
۱۳۹۲ / ۱ / ۲۸